

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет філології

Кафедра української літератури

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА АКАДЕМІЧНА
ДОБРОЧЕСНІСТЬ»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Українська мова і література»

Спеціальність 014 Середня освіта

Спеціалізація 014.01 Українська мова і література

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні
кафедри української літератури
Протокол № 1 від “26” серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи наукових досліджень та академічна доброчесність
Викладач (-і)	Піхманець Роман Володимирович
Контактний телефон викладача	0951057616
Е-mail викладача	pikhmanetsroman@gmail.com
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	упродовж семестру за встановленим розкладом на кафедрі та з розрахунком відповідного часу
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Курс «Основи наукових досліджень та академічна доброчесність» покликаний підготувати студентів до наукової праці і сприяти розвитку їх творчих здібностей. Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні основи, методика, організація й технологія науково-дослідницької діяльності, необхідні задля створення теоретичного й практичного підґрунтя для ефективного проведення наукових пошуків.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень та академічна доброчесність» є створення методологічної й науково-методичної бази для формування молодого науковця.</p> <p>Основними завданнями вивчення курсу є засвоєння студентами теорії наукових досліджень, прищеплення навичок наукового пошуку, оволодіння основними методами наукової праці та здобуття практичних навичок застосування основних прийомів досліджень у процесі підготовки та написання курсових, бакалаврських і магістерських робіт, а також засвоєння правил та вимог оформлення результатів наукового дослідження.</p> <p>Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – зміст, функції і структуру науки; – специфіку науково-дослідної діяльності; – види і форми студентських наукових робіт; – специфіку літературознавчих пошуків і проблематику сучасних наукових досліджень у сфері науки про літературу; – методологію й методи наукової роботи; – основи наукової організації дослідного процесу; – етапи проведення дослідження та написання наукової роботи; – вимоги до змісту, структури й оформлення наукового дослідження; – особливості написання наукових праць із методики літератури. 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Під час вивчення ОК «Основи наукових досліджень та академічна доброчесність» в шкільній програмі з української літератури» студенти набувають таких загальних і фахових компетентностей, зазначених в ОП «Середня освіта (українська мова і література)»:</p> <p>Інтегральна компетентність:</p> <p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій і методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації</p>	

навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення власної дослідницької стратегії й реалізації її у професійній діяльності.

ЗК 5. Здатність вільно і грамотно, усно та письмово спілкуватися державною мовою, утверджувати національні гуманістичні ідеали, мовне й культурне багатство України.

ЗК 7. Здатність навчатися й оволодівати новими знаннями.

ЗК 8. Здатність планувати свій час, працювати автономно, самостійно.

ЗК 12. Здатність виконувати власне дослідження на належному рівні.

Фахові компетентності (ФК):

ФК 8. Здатність до володіння основними мовознавчими і літературознавчими поняттями, здатність застосовувати їх у процесі аналізу та інтерпретації текстів різних стилів.

ФК 11. Здатність здійснювати власне дослідження в освітній діяльності, узагальнювати й оприлюднювати результати розроблення актуальної проблеми (у фахових виданнях, виступах тощо).

ФК 15. Здатність кваліфіковано аналізувати навчальні матеріали й добирати посібники й підручники, які найбільше відповідають цілям і умовам навчання.

ФК 17. Здатність ефективно і компетентно брати участь у різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в професійній сфері.

Програмні результати навчання:

ПРН 4. Знати специфіку перебігу літературного процесу різних країн у культурному контексті, літературні напрями, течії, жанри, стилі, художні твори української та зарубіжної класики й сучасності.

ПРН 14. Обізнаність з елементами теоретичного й експериментального дослідження в професійній сфері та методами їх реалізації.

ПРН 18. Формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями (вихованцями) та їхніми батьками із дотриманням етичних норм спілкування, принципів толерантності, творчого діалогу, співробітництва та взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
---------	---------------	---------------------	--------------------------

2	014 Середня освіта	Перший	Нормативний	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		кількість год.		
		лекції	Заняття	сам. роб.
Тема 1. Академічна доброчесність. 1. Концепція академічної доброчесності у вищій освіті. 2. Академічна доброчесність: теорія і практика. 3. Основи академічного письма та доброчесності.		2		5
Тема 2. Загальнотеоретичні аспекти курсу. 1. Вступ (предмет, мета й завдання курсу). 2. Наука як система знань, її зміст, функції і структура. 3. Система науково-дослідної роботи у вищому навчальному закладі, її завдання, зміст і структура, види і форми науково-дослідної роботи студентів.		2		5
Тема 3. Науково-дослідна робота з літературознавства. 1. Специфіка наукового пізнання, його місце в системі головних тирів пізнавальної діяльності. 2. Принципи логіки та їх використання в наукових дослідженнях. Основні закони логічного викладу та їх дотримання при написанні наукової праці. 3. Науковий стиль. 4. Специфіка літературознавчих досліджень, проблематика сучасних наукових досліджень у галузі науки про літературу.		2		5
Тема 4. Підготовчий етап написання наукової роботи. 1. Алгоритм написання наукової роботи. 2. Вибір теми наукової роботи та її обґрунтування. 3. З'ясування об'єкта, предмета, мети та завдань дослідження. 4. Інформаційне забезпечення та особливості організації наукового дослідження. 5. Культура читання наукового тексту. 6. Анотування і реферування наукових текстів.		2	4	10
Тема 5. Академічне літературознавство. 1. Становлення літературознавства як науки. 2. Літературознавча школа і методологія. 3. Філологічний метод дослідження художніх явищ. 4. Біографічний метод. 5. Культурно-історична школа. 6. Компаративістика, або порівняльне літературознавство. 7. Психологічний підхід до вивчення художніх явищ.		1	2	10
Тема 6. Методологічні принципи, пов'язані з теорією міфу. 1. Міфологічна школа та її здобутки. 2. Порівняльне вивчення міфології. 3. Функціональна школа в міфології. 4. Соціологічна школа.		1	2	5

5. Символічна теорія міфу. 6. Неоміфологізм і міфологічна критика.			
Тема 7. Новітні методології, пов'язані з вивченням змістовно-концептуальних аспектів художніх явищ. 1. Феноменологічна теорія і критика. 2. Літературна герменевтика. Екзистенціалістська модель в теорії літератури. 3. Школа рецептивної естетики. 4. Феміністична теорія і критика. 5. Постколоніальна критика і теорія.	1	2	5
Тема 8. Новітні методології, пов'язані з вивченням формальних аспектів художніх явищ. 1. Формальний метод. 2. Празьке лінгвістичне коло. 3. Структуралізм і семіотика. 4. Основи наратології. 5. Постструктуралізм і деконструктивізм.	1	2	5
Тема 9. Написання і захист наукової роботи 1. Структура і зміст роботи. 2. Вступ і його композиція. 3. Основна частина, висновки, додатки. 4. Правила технічного оформлення роботи. 5. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела. 6. Оформлення списку використаних джерел. 7. Підготовка до захисту і захист наукової роботи.		6	10
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання здійснюється за національною на ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи (Див. пункт «9.3. Види контролю» Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»). Загальні 100 балів охоплюють: 40 балів за практичні заняття, 30 балів за самостійну роботу і 30 балів за реферат.
Вимоги до письмових робіт	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань, що пов'язані із аналізом художніх текстів на наявність різноманітних засобів текстотворення.
Практичні заняття	Обговорення та дискусії проблем, які запропоновані до кожної теми (плани практичних занять). Закріплення й повторення матеріалу із вивчених тем курсу.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання всіх запланованих програмою курсу форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для зарахування курсу – 50.

Підсумковий контроль	форма контролю: залік; форма здачі: підсумкова контрольна робота і захист реферату.
7. Політика навчальної дисципліни	

Письмові роботи здобувачі освіти виконують відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf, та індивідуальним графіком, відповідно до «Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/polozhennia-pro-induvid.-grafik.pdf>.

Форму письмового виконання роботи втілено на практичних, індивідуальних заняттях, під час написання контрольної, самостійної роботи чи виконання індивідуального завдання.

Академічна доброчесність. У «Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» встановлено морально-етичні принципи та правила поведінки для всіх учасників навчально-освітнього процесу. За цим документом представники університетської громади повинні дотримувати принципу академічної доброчесності та у всій своїй навчальній і викладацькій діяльності зобов'язані діяти порядно, доброчесно. За дотриманням членами університетської громади морально-етичних та правових норм цього Кодексу відповідає «Комісія з питань етики та академічної доброчесності» при університеті, яка відстежує і регламентує поведінку здобувачів освіти в навчальному процесі. <https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>.

Відвідування занять. Урегульовано «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf. У разі пропуску занять здобувачі освіти повинні відпрацювати їх індивідуально в письмовій чи усній формі, щоб виконати всі завдання вхідного, поточного, підсумкового контролю. Неформальна освіта. Порядок здобуття неформальної освіти та визнання її результатів регламентує «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>. Для здобуття неформальної освіти рекомендовано використання платформ Coursera, Prometheus, Udemy, EdEra та ін.

8. Рекомендована література

1. Бейлін М.В. Основи наукових досліджень [Текст]: навчально-методичний посібник. Харків: ХДАФК, 2012. 184 с.
2. Врубель Г. Герменевтика // Література. Теорія. Методологія. Київ, 2006.
3. Герменевтичні студії. Герменевтика тексту: між істиною і методом. Львів, 2001.
4. Гнатюк М. Літературознавчі концепції в Україні другої половини ХІХ – початку ХХ ст. Львів, 2002.
5. Гончаренко С. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі: навчальний посібник. Київ: Вища школа, 2003.
6. Горбач Н. Я. Методологічні засади сучасних гуманітарних досліджень. Львів, 2007.
7. Гадамер Г-Г. Герменевтика і поетика. Київ, 2001.
8. Еліаде М. Мефістофель і андрогін. Київ, 2002.
9. Інформаційно-аналітична підтримка педагогічних досліджень на основі електронних систем відкритого доступу [Текст]: посібник / за ред. Спіріна О.М. Київ: ФОП Ямчинський О., 2019. 208 с.
10. Климишин І. А. Основи формальної логіки. Івано-Франківськ, 2006.
11. Ковалів Ю. Абетка дисертанта. Методологічні принципи написання дисертації. Київ, 2009.
12. Ковалів Ю. І. Літературна герменевтика. Київ, 2008.
13. Колесников О.В. Основи наукових досліджень [Текст]: навч. посібник

- / Олександр Володимирович Колесников. – 2-ге вид., випр. та доп.; Рек. МОН. Київ: ЦУЛ, 2011. 144 с.
14. Крушельницька В. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник. Київ, 2003.
 15. Леві-Стросс К. Структурна антропологія. Київ, 1995.
 16. Література. Теорія. Методологія / Упор. і наук. редакція Данути Уліцької; пер. з польської Сергія Яковенка. К.: Вид. дім "Києво-Могилянська Академія", 2006.
 17. Літературознавча енциклопедія: У 2 т. / Автор-укладач Ю. І. Ковалів. Київ, 2007.
 18. Літературна компаративістика. Тернопіль, 2002.
 19. Літературознавча рецепція і компаративний дискурс. Тернопіль, 2004.
 20. Наливайко Д. Теорія літератури й компаративістика. К., 2006.
 21. Основи наукових досліджень: навчальний посібник / В. С. Марцин, Н. Г. Міценко, О. А. Даниленко та ін. Львів, 2002.
 22. Рікер П. Історія та істина. К., 2001.
 23. Руденко С.В. Методологічні засади модернізації філософської та політологічної освіти і науки України [Текст]: монографія / С.В.Руденко та ін. Київ: ВПЦ «Київський ун-т», 2017. 175 с.
 24. Сартр Ж. П. Буття і ніщо: Нарис феноменогічної онтології. Київ, 2001.
 25. Свердан М. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Чернівці, 2006.
 26. Система сучасних методологій [Текст]: хрестоматія. т. 2. відп. ред. А.Фурман. Тернопіль: ТНЕУ, 2015. 344 с.
 27. Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М. Зубицької. Львів, 2002.
 28. Стеченко Д. Методологія наукових досліджень: підручник. Київ, 2007.
 29. Філіпенко А. основи наукових досліджень: Конспект лекцій. Київ, 2004.
 30. Франко І. Із секретів поетичної творчості // Франко І. Зібрання творів: У 50 т. Київ: Наукова думка, 1981. Т. 31.
 31. Фройд З. Вступ до психоаналізу. Київ, 1998.
 32. Шейко В. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник. Київ, 2003.

Викладач: доктор філологічних наук,
професор Піхманець Роман Володимирович